Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

Nr. 229 Kraków, środa 8 października 1924 roku Rok II

# KURJER WIECZORNY

wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt

Naczelny redaktor: Konstanty Srokowski

| Redakcja: ulica Batorego Nr. 10 Telefon Nr. 4490 Konto czekowe P. K. O. Nr 152670 Adres dla listów: Skrytka poczt. 78 | Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 3 Zł. 40 gr., z odnoszeniem 3 Zł. 60 gr z przesyłką pocztową 4 Zł. 20 gr. Zagranicą miesięcznie 7 Zł. Cena numeru 15 groszy | Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Drobne i zwykłe zł. 0·10. — Nadesłane zł. 0·30. Po kronice zł. 0·35. — Na pierwszej stronie, w tekście i między giełdami zł. 0·45. Ogłoszenia zamiejscowe 50% drożej. — Ogłoszenia zagraniczne 100% droższe. | Administracja: ulica Batorego Nr. 10 Telefon Nr. 35-99 Konto czekowe P. K. O. Nr 152670 Adres dla listów: Skrytka poczt. 78 |
|---|---|---|---|

**Treść numeru:**





## Sąd rozjemczy na G. Śląsku orzekł 5% podwyżkę dla górników

### Zarobki w hutach pozostaną nie zmienione

**Katowice.** (Tel. wł). Nadzwyczajny sąd rozjemczy zajmował się wczoraj sprawą zarobków w wielkim przemyśle. Przewodniczył radca górniczy Buzek. W skład sądu wchodziło trzech pracodawców i trzech przedstawicieli pracobiorców. Rezultatem narad było orzeczenie ustne ogłoszone przez przewodniczącego przewidujące w kopalniach węgla 5 proc. podwyżki zarobków dla robotników pracujących pod ziemią oraz 3 proc. dla robotników pracujących na powierzchni, dla hut żelaznych i cynkowych orzeczenie sądu nie przewiduje żadnych zmian dotychczasowych zarobków. — Orzeczenie powyższe zapadło w drodze arbitrażu wydanego przez przewodniczącego sądu, natomiast jego członkowie, zarówno przedstawiciele pracobiorców jak i przedstawiciele pracodawców poczynili pewne zastrzeżenia co do tego orzeczenia.

## Akcja przeciw drożyźnie

### Wprowadzenie ceł wywozowych na zboże

**Warszawa.** (Tel. wł). Onegdaj obradował komitet ekonomiczny rady ministrów nad sytuacją gospodarczą w kraju. Wskutek grożącego niedoboru zboża chlebowego przewidywanego w nadchodzącym okresie postanowiono podnieść znacznie cła wywozowe od żyta, mąki i otrąb oraz ustanowić cła wywozowe na pszenicę, jęczmień, owies mąkę pszenną. Zarazem postanowił komitet ekonomiczny zawiesić pobieranie cła od przywożonego ryżu. Opłaty wywozowe od jaj zostały utrzymane do dnia 1 grudnia. Na mocy powyższej uchwały dzisiejszy Dziennik Ustaw zawiera rozporządzenie ministra skarbu, ministra przemysłu i handlu, oraz rolnictwa i dóbr państwowych wprowadzające w życie z dniem dzisiejszym powyższe decyzje co do ceł wywozowych. Celem wyzyskania gospodarczych zapasów pszenicy i żyta komitet ekonomiczny rady ministrów polecił komisji opracowanie projektu ustawy o uregulowaniu przemiału zboża i ustalenia nieprzekraczalnego stosunku ceny mąki i chleba do ceny zboża.

## Francja zgadza się na miejsce Niemiec w Lidze Narodów

**Berlin.** (PAT.). Biuro Wolffa ogłasza następujący komunikat półurzędowy: Jak się dowiadujemy, nadeszła tu odpowiedź rządu francuskiego na memorjał rządu niemieckiego z dnia 28 września w sprawie wstąpienia Niemiec do Ligi narodów. — Odpowiedź ta da się streścić w tem, że rząd francuski nie podnosi zastrzeżeń przeciw stałemu miejscu Niemiec w Radzie Ligi narodów, wyraża jednak oczekiwanie, że wniosek o przyjęcie zostanie postanowiony bez zastrzeżeń i warunków. — Odpowiedź rządu francuskiego oraz memorjał z dnia 29 września zostaną ogłoszone, skoro tylko nadejdą odpowiedzi od reszty mocarstw, reprezentowanych w Radzie Ligi narodów, co nastąpi niechybnie w ciągu kilku dni.

### ANGLJA ODPOWIE NIEZADŁUGO NA MEMORANDUM NIEMIEC.

**Londyn.** (AW). „Temps" donosi, że niezadługo Anglja udzieli odpowiedzi na memorandum Niemiec co do wstąpienia Niemiec do Ligi Narodów. W sprawie tej odbywa się wymiana zdań pomiędzy rządami sprzymierzonemi. Ustalono już porozumienie co do ważniejszych wytycznych odpowiedzi. Należy przypuszczać, że rząd angielski witając przychylnie chęć Niemiec do zgłoszenia wniosku o przyjęcie do Ligi narodów uzna za konieczne wskazać na potrzebę trzymania się ściśle warunków traktatu wersalskiego. Rząd angielski radzi Niemcom postawić wniosek o przyjęcie do Ligi bez ujawnienia warunków.

## O porozumienie z sąsiadem

(=) Mimo nawału zajęć, związanych ze stanowiskiem przewodniczącego jednej z komisyj Ligi Narodów, minister Skrzyński znalazł w Genewie czas na to, aby przystąpić do rozwiązania jednego z najtrudniejszych problemów polskiej polityki zagranicznej: porozumienia polsko - czechosłowackiego. Jak już doniosły onegdaj telegramy, minister Skrzyński rozpoczął w Genewie z czeskim ministrem spraw zagranicznych Drem Beneszem konferencję, zmierzającą do ostatecznego uregulowania stosunków sąsiedzkich polsko-czechosłowackich. — Między obu ministrami doszło do porozumienia i ustalenia programu prac, zmierzającego do uregulowania wszystkich spraw między obu państwami, objętych częściowo dawnemi, dotąd jednakże nie ratyfikowanymi układami, częściowo zaś spraw, mających być przedmiotem nowych układów. Według brzmienia komunikatu oficjalnej PAT. obaj ministrowie wierzą, że dobra wola osiągnięcia porozumienia oraz obustronny interes tak pokierują pracami, że wynik ich będzie widoczny już z końcem listopada a odnośne układy dojrzeją do tego czasu do przedłożenia ich ciałom ustawodawczym.

Idea porozumienia polsko-czechosłowackiego — należy to powiedzieć otwarcie — nie jest popularną ani w Polsce ani w Czechosłowacji. Kilkakrotne próby doprowadzenia do politycznego i ekonomicznego zbliżenia pomiędzy obu słowiańskimi sąsiadami spełzły na niczem. Traktat polityczny, zawarty w listopadzie roku 1921 na zamku w Hradczynie pomiędzy ministrem Skirmuntem a Drem Beneszem nie doczekał się ratyfikacji przez Sejm i nie został zrealizowany, ponadto nawet układy handlowe polsko-czeskie każdorazowo pozostawały na papierze i nie były wprowadzone w życie. Przyczyną tego stanu rzeczy było wkorzenione w przeważającą część opinji publicznej przeświadczenie o głębokiej sprzeczności interesów polsko-czeskich i nierealności jakichkolwiek układów z Czechami. Pozatem ciągnąca się od szeregu lat sprawa jaworzyńska, która właściwie dopiero od niedawna uważana jest za załatwioną, uniemożliwiała dotąd jakiekolwiek porozumienie. Wreszcie prasa zarówno w Polsce jak i w Czechosłowacji czyniła ze swej strony wszystko, aby utrudnić uregulowanie sąsiedzkiego współżycia.

U nas prym w antyczeskiej kampanji wiodła prasa krakowska i lewicowa prasa warszawska, starając się udowodnić, że w rusofilskich na wskroś Czechach niema najmniejszej solidarności interesów międzynarodowych z Polską i że przeciwnie fakt usadowienia się w Pradze czeskiej antypolskich organizacyj ukraińskich i białoruskich świadczy o wyraźnem działaniu miarodajnych czynników czeskich na szkodę Polski. Opinja ta znalazła ostatnio wyraz w rozprawie wyższego urzędnika naszego M. S. Z. p. Juljusza Łukasiewicza p. t. „O stosunku do Czechosłowacji w polskiej polityce zagranicznej", w której esencjonalna teza została ujęta w słowach, że „stosunek do Czechosłowacji nie jest i nie może być dla rzeczywistych interesów państwowych Polski, ani dla jej polityki zagranicznej problematem zasadniczym". Prasa czeska odpłacała się nieprzyjaznej Czechom prasie polskiej pięknem za nadobne, a zwłaszcza prasa narodowo-demokratyczna z „Narodnimi Listami", organem p. Kramarza na czele, nieprzejednanym — jak wiadomo — szermierzem idei panslawistycznej a raczej... panrosyjskiej.

W podobnych warunkach zadanie doprowadzenia do skutku porozumienia polsko-czeskiego wydawałoby się pracą syzyfową. Racja stanu jednak nakazywała mimo dotychczasowych niepowodzeń podejmowanie dalszych prób uregulowania naszych stosunków

do Czechosłowacji a krok ministra Skrzyńskiego w Genewie był niewątpliwie wypływem tego nakazu międzynarodowej polityki. Sprawy stosunku do najbliższego sąsiada zachodniego nie można było pozostawiać otwartą ad infinitum bez szkody dla międzynarodowego stanowiska i ekonomicznych interesów Polski. Pozatem nie do pomyślenia jest na dłuższą metę sytuacja, abyśmy ze wszystkimi sąsiadami na około żyli w niezgodzie.

Osiągnięcia porozumienia z Szechosłowacją wymaga realizm polityczny i dobrze zrozumiały interes gospodarczy Polski. Faktem jest, że w sferach gospodarczych naszego kraju już od dłuższego czasu ugruntowaną jest świadomość tej konieczności, zwłaszcza w kierunku unormowania stosunków handlowych i komunikacyjnych, to znaczy zawarcia traktatu handlowego i umowy tranzytowej. Duże znaczenie przywiązują nasze sfery handlowe i przemysłowe szczególnie do umowy tranzytowej. Jak wiadomo, Czechom chodzi o uzyskanie dogodnego tranzytu przez Polskę do Rosji sowieckiej, wzamian za co z naszej strony domagać się możemy ułatwień dla naszej komunikacji z zachodem, odgrywającej tak doniosłą rolę w eksporcie, szczególniej zaś w eksporcie węgla górnośląskiego do Austrji i do Szwajcarji.

W świetle tych faktów i spostrzeżeń, należy porozumienie osiągnięte w Genewie pomiędzy ministrem Skrzyńskim i Drem Beneszem powitać jako zapowiedź normalnego i przyjaznego sąsiedzkiego współżycia pomiędzy Polską a Czechosłowacją. Wiadomo, że minister Skrzyński jest dalekim od jakichkolwiek czechofilskich koncepcyj, a skoro zabrał się do energicznej realizacji porozumienia polsko-czeskiego, to niewątpliwie dlatego, że jako mąż stanu, rzetelnie troszczący się o pokój i interes swego kraju, uznał załatwienie tej sprawy za konieczne i nie cierpiące zwłoki.

## TELEGRAMY

### Zamknięcie Targów gdańskich

Gdańsk. (AW). Targi Gdańskie zostały zamknięte 5-go bm. mimo, iż pierwotnie projektowano ich przedłużenie na dzień lub dwa. Następne Targi mają być otwarte w lutym roku przyszłego.

### Opozycja przeciw Mac Donaldowi w łonie Labour Party

Londyn. (AW.) Opozycja Labour Party przygotowuje na kongres partji socjalistycznej, który ma się odbyć 24 bm. cały szereg wniosków mających zdyskredytować Macdonalda. Wnioski opozycji składają się z dwóch grup, z których jedna obejmuje sprawy formalne, druga zaś sprawy ustroju państwowego. Na czele pierwszej grupy znajduje się wniosek potępiający Macdonalda za to, że podczas oficjalnych wystąpień nosi mundur dworski. Na czele zaś drugiej grupy znajduje się wniosek, domagający się aby premjer zrzekł się prawa mianowania ministrów i przekazał je zarządowi stronnictwa co znajduje się w zasadniczej sprzeczności z konstytucją.

### Konsul angielski za niepodległością Słowacji

Praga, (tel. wł.). Dzienniki czeskie donoszą, iż w uroczystościach z okazji 60 rocznicy urodzin ks. Hlinki — przywódcy autonomistów Słowacji brał również udział angielski konsul Smalboneks. Dzienniki wyrażają zdziwienie z powodu obecności angielskiego konsula na zebraniu, na którem ks. Hlinka otwarcie nawoływał do powstania przeciwko rządowi czeskiemu a jeszcze dziwniejszym jest fakt, że konsul angielski wniósł toast na cześć narodu słowackiego.

### Ekonomiczne żądania urzędników francuskich

Paryż. (Tel. wł). Kongres urzędników uchwalił 301 głosami przeciw 79 rezolucję ustalającą minimum poborów urzędniczych na 6000 franków. Według propozycji rządowej minimum to miało wynosić 5600 franków.

## Krwawa kampanja wyborcza na Kubie

### 7 osób zabitych i 53 rannych

Londyn. (PAT). Jak donoszą z Havany, w związku z odbywającą się tam obecnie kampanją wyborczą wynikły w dniu wczorajszym krwawe starcia pomiędzy policją a zwolennikami b. prezydenta Menecala. przyczem 7 osób zostało zabitych a 53 ranionych.

## Światowy kongres pokojowy w Berlinie

### Obojętne stanowisko rządu niemieckiego wobec kongresu

Berlin, (tel. wł.). Wczoraj przedpołudniem odbyło się pierwsze merytoryczne posiedzenie światowego kongresu pokojowego. Pierwszy przemawiał senator Lafontaine, który poświęcił swe przemówienie wynikom ostatniej sesji zgromadzenia Ligi narodów, zaznaczając, że w Genewie nastąpiła olbrzymia przemiana dotychczasowych zapatrywań. Dr. Kessler podkreślił, że przystąpienie Niemiec do Ligi narodów uczyni z niej prawdziwy związek państw europejskich. Po kilku dłuższych przemówieniach wstąpił na trybunę Nansen, który witany burzą oklasków, wspomniał o dotychczasowej działalności doradczej Ligi, o rozstrzygnięciu przez nią wielu konfliktów, przyczem zaznaczył, że dzień, w którym Niemcy zajmą miejsce w Lidze dla ochrony pokoju i swoich własnych interesów, będzie wielkim dniem. Nansen wyraził nadzieję, że dzień ten nadejdzie niebawem Po ożywionej dyskusji nad zachowaniem się rządów w stosunku do kongresu, zebranie postanowiło jednomyślnie przesłać telegram na ręce kanclerza Marksa z wyrazami zdziwienia z powodu obojętnego stanowiska rządu, który trzyma się zdala od kongresu. Postanowiono dalej wysłać telegram do rządu duńskiego z życzeniami z powodu powzięcia projektu całkowitego rozbrojenia Danji.

## W przededniu nowych wyborów w Anglji

Londyn. PAT. Ekspremjer Baldwin jak i inni leaderzy partji konserwatywnej odbyli w dniu wczorajszym naradę. O ile wierzyć można pogłoskom postanowili oni poprzeć wniosek partji liberalnej dotyczący utworzenia komisji śledczej dla zbadania sprawy redaktora Campberllasa. Stanowisko premjera Mac Donalda jest następujące: Nie obawia się on rezultatu działalności komisji śledczej jednocześnie jednakże uważa, że naznaczenie takiej komisji nie jest właściwe. Prasa liberalna zaprzecza pogłoskom jakoby starała się za wszelką cenę doprowadzić do nowych wyborów i stwierdza, że w razie jeżeliby rząd zaproponował aby rozpatrzenie incydentu powierzono komisji złożonej z przedstawicieli sądu koronnego to partja liberalna nie sprzeciwi się temu i w ten sposób możnaby uniknąć kryzysu. Niezależnie jednak od sprawy powyższej gabinet obecny będzie nalegał na natychmiastowe załatwienie bilu irlandzkiego.

## Egipt żąda pełnej niezawisłości

### Konferencja Mac Donalda z Zaglulem Paszą

Londyn. (AW). Podczas ostatniej rozmowy Macdonalda z Zaglul Paszą premier egipski zażądał otwarcia ewakuacji Egiptu przez wojska angielskie. Macdonald wówczas zapytał Zeglula Paszę, czy ten wie, iż Kanał Suezki jest najważniejszą drogą dla handlowych okrętów angielskich i tak długo póki po Morzu Czerwonem przejeżdżać będą statki angielskie, przewożące towary wytworzone przez pokojową pracę Anglji — tak długo Kanał Suezki strzeżony będzie przez armję angielską. Wielka przyjaźń jaką Anglja żywi dla Egiptu nie może uchylić obowiązku strzeżenia dróg, któremi wozi się zboże do Anglji — tembardziej, że obowiązek ten ciąży na każdym premjerze angielskim. Zeglul Pasza odpowiedział na to, że na razie nie widzi możności porozumienia się, ponieważ pozostawanie wojsk angielskich w Egipcie jest sprzeczne z suwerennością państwa egipskiego.

# Nowa afera bankowa we Wiedniu

## Doniesienie karne przeciw „Nordisch-Oesterreichische Bank" — Wierzyciele szturmują kasy banku

Jeszcze nie przebrzmiała afera z Castiglionim, a już Wiedeń ma nową sensację, a mianowicie bankructwo „Nordisch - Oesterreichische Bank". Przed kilkoma miesiącami większość akcyj tego banku nabyła grupa kapitalistów angielskich, której w chwili pertraktacyj zakomunikowano, że aktywa banku wynoszą 800 miljonów koron. W rzeczywistości, gdy grupa angielska poczęła sprawdzać bilans pokazało się, że **wobec passywów w kwocie 21 miljardów koron aktywa i to niepewne, wynoszą zaledwie 3 miljardy,** wniosła przez swoich adwokatów Dr. Katchera i Dr. Schneppa doniesienie karne. Pozatem wniosło doniesienie karne kilku posiadaczy wkładek z powodu niewypłacenia im pieniędzy wkładkowych. Policja w dniu wczorajszym przesłuchała generalnego dyrektora banku Ottona Waldegga i obecnie bada księgi banku. Już obecnie doszła policja do przekonania, że istnieje uzasadnione podejrzenie oszukańczej krydy.

Na wiadomość o bankructwie **przed gmachem banku zebrały się tłumy właścicieli wkładek,** którzy jednak zastali zamknięte kasy i okienka. Ponieważ wkładki w tym banku składały sfery drobnego mieszczaństwa, istnieje obawa, że ich już nie odzyskają. Wzburzenie wśród zebranych było ogromne. Wielu z klientów chciało część swych wkładek odebrać jeszcze przed dwoma tygodniami, dyrekcja banku odmówiła jednak ich żądaniu i zażądała trzymiesięcznego wypowiedzenia. Wyszło również na jaw, że **bank dawał niejednokrotnie pokrycie w akcjach, jednakże nie z własnych zasobów, lecz z depozytów klientów.**

Do policji wniósł doniesienie na dyrekcję banku kasjer zajęty w jednem z przedsiębiorstw przemysłowych, należących do koncernu banku. Bank angażując go, zażądał od niego kaucji w kwocie 75 miljonów koron, a następnie nie wypłacał mu należnej pensji. Kasjer obawia się, że obecnie przepadnie jego kaucja. Inny z poszkodowanych doniósł do policji, że od dłuższego już czasu nie mógł podjąć ze swego rachunku bieżącego należnej mu kwoty 40 miljonów koron. Ponadto wpłynęły inne doniesienia na dyrekcję banku i to przeważnie ze strony drobnych kapitalistów, którzy mieli to nieszczęście, że tej właśnie instytucji bankowej powierzyli swe oszczędności.

**TRUDNOŚCI AKCJI SANACYJNEJ CASTIGLIONEGO.**

Trudności na jakie napotyka akcja sanacyjna firmy Castiglioni dały powód do pogłosek, że Banca Commerziale chce się wycofać z całej akcji. Jednakże pogłoski te nie sprawdziły się i jest nadzieja, że cała afera zostanie dla Castiglioniego pomyślnie załatwiona. Dyrektor Banca Commerziale Rossi pozostał nadal w Wiedniu, i wysłał swego doradcę prawnego dr. Giusianiego do Medjolanu po nowe instrukcje i udzielenia sprawozdania dyrektorowi Toeplitzowi, który z końcem tygodnia ma sam przybyć do Wiednia. Dzisiaj nastąpiło ponowne przesłuchanie Castiglioniego przez sędziego śledczego.

# Sowieckie metody

Sowiecka agencja telegraficzna „Rosta" rozpowszechnia wiadomość jakoby 2 bm. banda złożona z 12 ludzi i sformułowana na terytorjum Polski przeszła granicę sowiecką celem dokonania napadu na miasteczko Kojdanów, jednak sowiecka ochrona graniczna rozproszyła bandę. „Rosta" usiłuje twierdzić, iż bandę zaopatrzył w broń jakiś porucznik armji polskiej. Oczywiście, że rozpowszechnianie tego rodzaju wiadomości ma na celu wywołanie zagranicą wrażenia, iż po stronie polskiej organizuje się bandytyzm wypadowy.

# Popularność ks. Walji

Książę Walji, udając się do Ameryki, polecił jednemu z biur wycinków gazetowych, zebrać wszystkie głosy prasy amerykańskiej o jego pobycie. Obecnie biuro dostarczyło pierwszej serji tych wycinków, która obejmuje 70.000 wycinków, podzielonych na 65 olbrzymich tomów, które razem ważą 500 funtów. Biuro zawiadomiło księcia, że prezydent Rouseveît nie był tak często wymieniany jak ks. Walji, podczas swego krótkiego pobytu.

# Prasa angielska o wystawie polskiej w Konstantynopolu

Dziennik angielski wychodzący w Konstantynopolu „Orient News' zamieścił artykuł o wystawie polskiej, w którym pisze, że Polska i Niemcy pragną wykorzystać obecne położenie polityczne Turcji, by zająć dominujące(!) miejsce w jej życiu gospodarczem i wyrugować innych współzawodników. Podziw wzbudza energja Polski, z jaką doprowadziła do skutku zorganizowanie wystawy i to na tym samym placu „Top Chan", na którym Niemcy pragnęli urządzić również swą wystawę. Angielski dziennik widzi w Polakach i Niemcach największych konkurentów dla handlu angielskiego na Wschodzie i wzywa kupiectwo angielskie, aby nie lekceważyli tej ekspanzji, która może osłabić ich dotychczasową z trudem zdobytą pozycję w handlu z Turcją, tembardziej, że kupiectwo tureckie czyni Anglikom wielkie trudności w ich ekspanzji nie ukrywając swej nienawiści do nich.



# Wypadek w Tatrach

Z Zakopanego donoszą nam: Dnia 29 września wybrał się podchor. 30 pp., Jerzy Parkowski z czteroma towarzyszami na przełęcz pod Kopą Kondracką. Z powodu niebywale gęstej mgły towarzystwo wróciło do Zakopanego, a tylko P. poszedł dalej. Kiedy pod wieczór nie wrócił do domu, zaalarmowano w następny dzień Pogotowie Ratunkowe, które zarządziło wyprawę jedną mniej szą tego samego dnia, a następny zaś dzień większą. Wzięli w niej udział członkowie Tatrz. Pogotowia oraz oddział Kompanji Wysokogórskiej. — Ekspedycją kierował znany turysta p. Oppenheim. Okazało się, że P. nie orjentując się w mgle zamiast do Zakopanego przeszedł do doliny Cichej na czeską stronę, tutaj nocował pod gołem niebem, poczem na drugi dzień doszedł do Zawory i błąkał się szukając drogi. Wreszcie instynktownie skierował się znowu ku Goryczkowej, gdzie natrafił na szukającą go wyprawę. Przez dwie pełne doby był zupełnie bez jedzenia podczas bardzo dotkliwego zimna. Szczęśliwie zatem zakończył się ten posezonowy wypadek. (Z).

# KRONIKA

Kraków, 7 października

(d) **DELEGACJA URZĘDNIKÓW MAGISTRATU U KOMISARZA RZĄDOWEGO.** Wczoraj udała się do komisarza rządowego dr. Wawrzuscha delegacja Tow. urzędników magistratu prowadzona przez radcę Kubalskiego i przedstawiła mu swe postulaty, które komisarz rządowy przyrzekł rozpatrzyć przychylnie.

(d) **KONFERENCJE W SPRAWIE ŻĄDAŃ CZELADNIKÓW PIEKARSKICH.** Wczoraj w magistracie odbyła się konferencja w sprawie żądań czeladników piekarskich. Majstrowie piekarscy nadal nie godzą się na „tygodniówkę" natomiast gotowi są dać pewną podwyżkę płac. Ponieważ z kolei czeladnicy nie godzą się na to konferencja nie dała rezultatu.

**ZWIĄZEK PRZEMYSŁOWCÓW W KRAKOWIE** zawiadamia, że dnia 9 października o godzinie 6-tej wieczorem wygłosi p. Mecenas Dr. Merz referat na temat „Przeszacowanie majątków przedsiębiorstw i układania bilansów złotych w myśl ostatnich rozporządzeń". — Wykład odbędzie się w sali obrad Izby Handlowej i Przemysłowej w Krakowie. Ze względu na aktualność i ważność sprawy, mających być poruszonymi, Związek Przemysłowców zaprasza niniejszem wszystkich zainteresowanych tak członków swoich, jak i gości.

**PRZED CIĄGNIĘCIEM POLSKIEJ PAŃSTWOWEJ LOTERJI KLASOWEJ.** Dyrekcja generalnej polskiej Loterji państwowej komunikuje, iż wsypanie do jednego z kół loteryjnych zwitków z numerami losów, do drugiego zaś koła zwitków z wygranemi oznaczonemi w planie gry do 1-szej klasy 10 loterji państwowej odbędzie się publicznie w dniu 14 bm. we wtorek o godzinie 9 rano w Warszawie w biurze generalnej Dyrekcji L. P. Nowy Świat 70 wobec komisji rządowej przy współudziale i pod kontrolą dwóch zaproszonych przez prezydenta miasta obywateli. Ciągnienie pierwszej klasy 10 loterji odbędzie się w dniach 16 i 17 bm. o godzinie 8.30 w tymże lokalu również publicznie.

**KRAKOWSKIE TOWARZYSTWO LEKARSKIE.** Jutro we środę o godz. 8 wieczór posiedzenie naukowe. Na porządku dziennym: Dr. Hiller „O narkozie".

**KONSTYTUUJĄCE WALNE ZEBRANIE SPÓŁDZIELNI HANDLOWO- PRZEMYSŁOWEJ** w skład której wchodzą **bezrobotni pracownicy bankowi** zrzeszeni w Związku Zawod. Pracowników bankowych odbędzie się dnia 10 października br. o godz. 7.30 wieczorem w lokalu Związku przy ul. Sławkowskiej. Obecność wszystkich członków także niezredukowanych reflektujących na udziałowców wymagana.

**PRZYJAZD PADEREWSKIEGO DO POZNANIA.** „Kurjer Poznański" dowiaduje się, że w połowie listopada przybędzie do Poznania Ignacy Paderewski, którego uniwersytet poznański pragnie uczcić nadaniem doktoratu honorowego filozofji. Wniosek w tej sprawie przesłano ministerstwu W. R. i O. P. Lada dzień oczekiwać należy formalnego załatwienia sprawy. Zapewne w ciągu przyszłego miesiąca wszystkie formalności zostaną ukończone i pozostanie tylko ustalenie terminu przybycia Paderewskiego.

(d) **ZAMACH SAMOBÓJCZY.** Anna Sulejowa zamieszkała przy ul. Felicjanek 22 usiłowała odebrać sobie życie przez zażycie jodyny. W stanie niebudzącym obaw przewieziono ją do szpitala św. Łazarza.

(d) **ZGUBIONA BRANZOLETKA.** Zofja Chrzanowska zam. w Warszawie przy ul. Wspólnej nr. 63, zgubiła 28 sierpnia br. w drodze ze Starego Teatru do Kliniki okulistycznej złotą branzoletkę.

(d) **STARY, ALE INTRATNY KAWAŁ.** Agacie Zachowej wręczył nieznany osobnik pakiet z wiórami zamiast towaru bławatnego, na który wziął od niej 25 zł.

**WYPADEK NA WYŚCIGACH.** Podczas wczorajszych wyścigów, w biegu z przeszkodami, koń J. Rulewicza Dolly II - go, potknąwszy się, upadł, przygniatając jeźdźca rotmistrza Mieczkowskiego, który wskutek tego odniósł ciężkie kontuzje, na szczęście, nie zagrażające życiu.

**PODWYŻKA ZAROBKÓW DRUKARZY NA G. ŚLĄSKU.** Z Katowic donoszą: Podczas wczorajszych narad zespołu pracy drukarzy z pracodawcami uchwalono podwyższyć zarobki o 30% od jutra; zaś o 40% od 1 - go listopada. Obie strony przyjęły te warunki, wobec czego groźba strajku drukarzy w Katowicach została zażegnana.

**KARYKATURY.** Piąty zeszyt „Karykatur" zawiera w treści dużo charakterystycznych postaci ze świata sportowego, zaopatrzonych tekstem, wnoszącym humor i dowcip. Do najbardziej udałych należy zaliczyć „Urugwaj — Kibice", który to obrazek obfituje w znane na bruku sportowym Krakowa typy. Ponadto inne popularne osobistości sportowe, między innymi p. Lustgarten, nie uchroniły się przed „ciętym" rysunkiem p. Rogalskiego, naczelnego redaktora „Karykatur". „Karykatury" są jedynem humorystycznem pismem sportowem w Polsce.

**ZGON ALEKSANDRA RIBOT.** W Konstantynopolu zmarł Aleksander Ribot, wielokrotny minister i premjer francuski, jeden z najstarszych polityków Republiki francuskiej. Do parlamentu należał od 78 roku. W roku 1891 piastował już tekę ministra. Ostatni raz wystąpił na szerszą arenę w r. 1917, stając na czele gabinetu, który jednak utrzymał się tylko kilka miesięcy, ustępując miejsca gabinetowi Clemenceau. Ribot wydał szereg dzieł politycznych i ekonomicznych i należał do Akademji Francuskiej. Ostatnio, nie zważając na podeszły wiek, stanął na czele misji francuskiej w Konstantynopolu.

(Z.). **EKS - CESARZOWA ZYTA AKTORKĄ KINOWA.** Wedle doniesień pism amerykańskich, zdetronizowana cesarzowa Austrji, Zyta, która jest obecnie gościem króla hiszpańskiego w Legneito, zamierza zadebiutować na scenie kinoteatru, by tym sposobem przyjść z pomocą swym dzieciom, cierpiącym dotkliwy niedostatek. O ile wiadomość pism amerykańskich nie okaże się humbugiem, Zyta, dzięki rozgłosowi swego imienia ma zapewniona kariere na arenie filmowej.

**Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO.** Komedja Władysława Jastrzębca-Zalewskiego „Redukcja", zyskała znaczny sukces. Obecnego na premjerze autora wywołano po pierwszym akcie i po każdym następnym wywoływano. Zabawna krotochwila graną będzie dziś, jutro i pojutrze. W piątek przedstawienie zawieszone, ze względu na generalną próbę „Legjonu", który ukaże się po raz pierwszy w sobotę w nowej inscenizacji, dokonanej przez p. St. Wysocką.

**PRZED PREMJERA W BAGATELI.** Dziś we wtorek 7 bm. występuje Bagatela z interesującą premjerą sztuki Hartleya Mannersa „Dzikus" (Beg my Heart). Sztuka ta odniosła powodzenie w Ameryce, gdzie w Nowym Jorku grano ją dwa lata bez przerwy. Sztukę przygotował reż. Turski. Rolę tytułową powierzono młodziutkiej, uroczej, utalentowanej artystce, pani Zofji Barwińskiej, resztę doborowego zespołu tworzą: pp. Sznage-Andruszewska, Wesołowski, Zbucki, Ścibor, Polońskil, Głogowska. „Dzikus" wypełni wszystkie dni tygodnia aż do niedzieli włącznie.

**OPERETKA „NOWOŚCI".** Dziś we wtorek powtórzoną zostanie „Madame Pompadour". Jako nowość dyrekcja zapowiada począwszy od soboty przedstawienia popularne o godzinie 3'30 po cenach całkiem zniżonych a to po zł. 4, 3, 2 i 1.70 gr. Pierwsze przedstawienie popołudniowe w sobotę „Dziewczę z Holandji".

**LUCYNA MESSAL** przyjeżdża poraz pierwszy do Krakowa. Messal najznakomitsza „Bajadera" i „Frasquita", ma dziś zasłużoną sławę, bo też przedziwna ta primadonna łączy urok, wdzięk, temperament, z pięknym rozległym sopranem wyszkolonym znakomicie oraz tańcem wspaniałym. Po wielkich trudach udało się dyrekcji „Nowości" pozyskać ją na kilka występów.

**ARTUR RUBINSTEIN W KRAKOWIE.** Dyrekcji „Krakowskiego Biura Koncertowego E. Bujański" udało się pozyskać słynnego pianistę Artura Rubinsteina, który w ostatnich latach był przedmiotem gorących owacyj w Ameryce i zbierał trjumfy jako najwybitniejszy pianista doby współczesnej. Koncert krakowski odbędzie się w piątek 17 bm. Bilety od wtorku 7 bm. są już do nabycia u J. Lipskiego, Sławkowska 8.

—o—



### REPERTUAR TEATRÓW.

**Teatr im. Juljusza Słowackiego**

Wtorek: „Redukcja"
Środa: „Redukcja".

**Teatr „Bagatela".**

Wtorek: „Dzikus" (premjera).
Środa: „Dzikus".

**Operetka „Nowości".**

Wtorek: „Madame Pompadour".
Środa: „Madame Pompadour".

### REPERTUAR KIN.

**Sztuka:** „Kobieta z zaułka".
**Warszawa:** „Gdy kobieta duszę oddała", dramat z Lucy Doraine.
**Reduta:** „Zemsta Afrykanki" sensac. dramat w 7 aktach.
**Uciecha:** „Don Carlos i Elżbieta" dramat w 10 aktach. W gł. roli Conrad Veidt. (Otwarcie sezonu.

# Kultura, nauka, sztuka

(Z.). **KRYZYS W TEATRZE ANGIELSKIM.** — We wszystkich krajach kulturalnych ludzie, interesujący się teatrem stawiają sobie pytanie: co przyniesie jutro sztuce dramatycznej? Krytyka usiłuje wyróżnić wśród młodych autorów tych, którzy odniosą zwycięstwo i wyryją swe piętno na przyszłej epoce. Smutne istnieją opinje w prasie angielskiej na temat obecnego stanu teatru w Anglji. Znany pipsarz londyński St. John Erwine stwierdza, że w ostatnich 25 latach dramat angielski ze stanu siły i niezwykłej intenzywności umysłowej wpadł w kompletną ruinę, z której nie prędko się podniesie. Wojna zrodziła trudności finansowe, które odbiły się fatalnie na teatrze; bankructwo finansowe sprowadziło bankructwo idei, skutkiem czego na pytanie: jacy są dramaturdzy jutra? prasa angielska odpowiada ze smutną prostotą: „Niema ich w Anglji". Od czasu do czasu wystąpi z nowym ciekawym utworem Bernard Shaw, lecz ten należy już do dawniejszej generacji, młoda zaś jest mocno jałowa i mało obiecująca. Z pośród młodych talentów wybijają się stosunkowo najbardziej kobiety; jak Elżbieta Baker, Gertruda Jemings, a przedewszystkiem Klementyna Dane, która zdaniem krytyków londyńskich, jest jedyną realną nadzieją na horyzoncie dramatycznej twórczości angielskiej. Pozatem krytyka angielska radzi szukać natchnienia dla teatru Wielkiej Brytanji w młodej interesującej Ameryce.

# Teatr „Nowości"

**(„MADAME POMPADOUR", OPERETKA W 3 AKTACH L. FALLA.)**

Wznowienie „Pompadurki", zaprezentowało nową obsadę w osobach: Rene-Wawrzkowicza Madaleine-Szafrańcównej i Poulard-Dudzińskiego. Wymienieni artyści spełnili powierzone im zadanie bez zarzutu, stapiając się w ansemble zeszłoroczny. Ponad linję artystyczną, zeszłorocznej premjery wysunął się tym razem Calitot-Sempoliński, ożywiając zeszłorocznego Calipot'a nowemi pomysłami, nietyle może z zakresu „głębi charakteru" dramatycznego operetkowego poety, ile przemiłemi „kawałami", które osiągają cel operetkowy, budząc szał wesołości na sali. Dzięki p. Sempolińskiemu bawiła się pełna widownia „Nowości", tak beztroskliwie, jakby nie istniała stagnacja i „przesilenie gospodarcze". Kto zatem ma troski w dzisiejszym nie operetkowym życiu, niechaj idzie na II akt „pompadurki", a Clitot-Sempoliński zastrzyknie mu porcje „gazu rozweselającego", która to doza pozwoli mu swobodnie odetchnąć. Całość reprezentacyjna, jak zawsze w „Nowościach" była solidną do ostatniej nakrywki na stole w akcie drugim, która jednakże ozdobiona futurystycznemi, reprezentowana na pierwszym planie, dziwnie wołała o „pomstę do stylu", w którym utrzymany był cały pokój w akcie II.

Radio zakulisowe przyniosło senzacyjną wieść, że nasza warszawska primadonna p. Messal (popularnie zwana „Mesalka"), zjeżdża do Krakowa i 13 października krakowscy operetkowicze ujrzą ją poraz pierwszy w grodzie Jagiellonów. **B. R.**

# ZE SPORTU

**ZAWIESZENIE SĘDZIEGO** p. Branda w urzędowaniu przez przewodniczącego Wydziału Sędziowskiego P. Z. P. N. p. Szkolnikowskiego, dokonane na drodze bezprawnej ingerencji w kompetencje Kolegjum Sędziów K. Z. O. P. N. wywołało w tutejszych sferach sportowych żywe komentarze. Nie ulega bowiem wątpliwości, że sprawa ta mająca wybitne zabarwienie osobiste, spowodować musiała reakcję ze strony K. Z. O. P. N., który też uznał zawieszenie p. Branda za bezprawne i polecił mu urząd swój nadal wykonywać. Również i inne zarządzenia W. S. S. P. Z. P. N. uznał K. Z. O. P. N. za nieważne, gdyż primo, powzięte były one pod nieobecność przewodniczącego Kolegjum Sędziów K. Z. O. P. N. — a zatem wbrew statutowi, a sekundo, merytoryczna ich strona niesłusznie godziła w Kolegjum Sędziów K. Z. O. P. N., który podlega jedynie K. Z. O. P. N. I tak skutkiem lekkomyślności i nieznajomości statutu przez przewodniczącego wydziału Sędziowskiego P. Z. P. N. sprawa konfliktu między K. Z. O. P. N. a P. Z. P. N. zupełnie niepotrzebnie przybrała na ostrości. Należy się jednak spodziewać, że Zarząd P. Z. P. N. przy zachowaniu form objektywności pomyślnie i z pożytkiem dla samego sportu ją załatwi.

**PROTEST B. B. S. V.** przeciwko zawodom z Jutrzenką jaki został wniesiony do Wydziału Gier i Dyscypl. K. Z. O. P. N. pozbawiony jest widoków pozytywnego uwzględnienia, albowiem nie odpowiada on warunkom przewidzianym przepisami P. Z. P. N.

### WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

**D. F. C. (Praga) — HAMBURGER S. V. 1:2.** Niespodziewana klęska D. F. C., który do pauzy prowadził 1:0. Publiczności zebrało się przeszło 10.000.

**SLAVIA BIJE W MISTRZOSTWIE SPARTĘ 2:1.** 30.000 widzów. Slavia jest prawdopodobnym kandydatem na mistrza Czechosłowacji.

**AMATORZY — VIENNA 2:1.** Mimo braku Schaffera i Konrada, Amatorzy z łatwością biją rywala. U Amatorów najlepszy Kuti, zaś najbardziej skuteczny Neuman, dawny gracz Vienny, który strzelił obie bramki.

**WACKER — SPORTKLUB 1:1.**

**HAKOAH** (Wiedeń) — **F. T. C.** (Budapeszt) **2:1.** — Szczęśliwym strzelcem dla Hakoahu był dwukrotnie Eisenhofer, dawny gracz F. T. C.

**POGOŃ — HASMONEA 3:1.**

**POLONJA — CZARNI 1:0.**

Obecny stan rozgrywek o mistrzostwo okręgu lwowskiego: Pogoń 11 p., Hasmonea 9 p., Czarni 8, Polonja 7, Lech 6. **M. Ster.**

# Z KRAJU

**HOŁD CZECHÓW DLA SIENKIEWICZA.** Do komitetu wykonawczego sprowadzenia zwłok Sienkiewicza nadeszło pismo świeżo zorganizowanego komitetu ku uczczeniu pamięci Sienkiewicza w Pradze czeskiej. Do komitetu należą najwybitniejsi pisarze i działacze społeczni jak senator Jirasek poeta i generalny inspektor armji S. J. Machner, Adolf Cerny, Fr. Kwapil, prezydent miasta Pragi dr. Baxa, Prokuszek, prezes akademji i nauk Zubaty, prezes czesko-słoweńskiej narodowej rady pos. Prokupka, minister Markowicz i inni. W piśmie swojem prezes dr. Fuhrie donosi, że wiadomość o zorganizowaniu komitetu przyjęta została z ogromnym entuzjazmem i zewsząd zgłaszają się różne instytucje czeskie z chęcią współpracy. Ministerstwo obrony narodowej pragnie uczcić Sienkiewicza przez wystawienie straży honorowej i oddanie honorów wojskowych zwłokom jego. — Czechosłowacka rada narodowa zwróciła się do komitetu wykonawczego, aby zwłoki Sienkiewicza były skierowane przez Pragę, przyczem zaznaczyła, że Czechosłowacja odczuwałaby jako bolesną krzywdę fakt ominięcia bratniej Pragi. Na wszystkich głównych stacjach kolejowych czeskich przez które przejeżdżać będą zwłoki i eskorta honorowa będą przygotowane godne uczczenia z udziałem władz miejscowych urzędów państwowych i samorządowych oraz wszelkich mas społeczeństwa. Po przyjeździe do Pragi trumna zostałaby odniesiona do Panteonu przy muzeum narodowem, przyczem udział w pochodzie wzięliby przedstawiciele rządu miasta, wojska, organizacyj sokolich społecznych. Dopiero po manifestacji żałobnej trumna złożona byłaby do wagonu.

Po otrzymaniu wzmiankowanego pisma w sobotę prezes komitetu wykonawczego Libicki zwołał nagłe posiedzenie na którem jednogłośnie postanowiono nadać kierunek przewiezienia zwłok zgodnie z życzeniem rady narodowej czesko-słowackiej.

# ZE SWIATA

(Z.). **BOLSZEWICY A ZABYTKI CARSKIE.** — Chcąc okazać publicznie, że nie „zlikwidowali" wszystkich skarbów rodziny carskiej, bolszewicy urządzili obecnie w nowem muzeum w Moskwie wystawę całego szeregu zabytków Romanowych, m. i. wspaniały tron ze srebrnemi inkrustacjami, ofiarowany w 17-tym wieku Piotrowi Wielkiemu.

(Z.) **TAŃCZYĆ BĘDZIEMY TANGO CHIŃSKIE.** Zdaniem mistrzów sztuki tanecznej w Londynie wejdzie tegorocznej zimy w modę tango chińskie, które zdetronizuje podobno całkowicie fox-trotta i shimmy. Twórcą tego nowego tańca jest John Hildiser, który skomponował muzykę wedle starych tańców ludowych błękitnego kraju.

(Z.) **ANTROPOLOGJA PORÓWNAWCZA.** — W paryskiej Sorbonie znany profesor antropologji ze Strasburga wygłaszał w tych dniach wykład na temat wpływu klimatu na rasy ludzkie. Aby poprzeć swą tezę wziętym z życia przykładem, zacytował fakt następujący: „Ja, moi panowie, mogę wam posłużyć za jaskrawy przykład mych wywodów. Dopóki byłem profesorem w Montpellier, żona moja obdarzała mnie wyłącznie dziećmi o czarnych włosach; odkąd powołany zostałem do Strasburga, rodzą się nam same blondynki..." — W dniu tym wykład znakomitego antropologa, któremu sława naukowa nie przeszkadzała być naiwnym w życiu prywatnem... rogaczem, zyskał szczególnie gorący aplauz słuchaczów.

# KĄCIK KOBIECY

—o—

**POSZUKIWANIE MĘŻA DROGĄ FALI MORSKIEJ...**

(Z). Oopowiem wam dziś rozczulającą historję młodej dziewczyny, poszukującej męża.

Okręt angielski „Assistance" zbliżywszy się do wybrzeży amerykańskich, potrącił swym ciężkim kadłubem o jakąś butelkę, pływającą spokojnie po powierzchni wód.

Marynarze okrętowi zaintrygowani tym przedmiotem ściągnęli go na pokład. Butelka na morzu: w tem może tkwić jakiś dramat, jakaś tajemnica...

Podnieceni gorączkowo tłuką szyjkę flaszki i znajdują w niej dość osobliwy bilecik, w którym powiedziane jest, że drogą rzucenia flaszki na wodę pewna młoda i ładna Irlandka poszukuje męża i prosi, aby ewentualny reflektant zechciał się z nią porozumieć listownie. I zalotna dziewczyna podaje dokładnie swe imię, nazwisko i adres.

Urok tajemniczości, pragnienienie przygód, pchnęły szereg marynarzy z okrętu do napisania ofert pod wskazanym adresem.

Jakież było ich zdumienie, gdy po pewnym czasie otrzymali pismo zwrócone do wszystkich razem, w którem „młoda Irlandka", bohaterka ich marzeń, wyjaśnia im w sposób melancholijny:

„Przed laty czterdziestu rzuciłam na morze butelkę, którą znaleźliście dopiero teraz. Dziś jestem już stara, bardzo stara, a okres miłosnych pragnień i zapałów przeminął już dla mnie na zawsze. Tem gorzej dla mnie; wam życzę, byście byli szczęśliwi!"

Tak to nieubłagany w swym biegu czas rozwiał promienne sny młodej dziewczyny, która nieopatrznie nadzieję szczęścia rzuciła na zawodną falę morską...

# Otwarcie sezonu teatralnego w Paryżu

Przeważna liczba teatrów paryskich przeżuwa jeszcze swój repetuar letni, ale w kancelarjach dyrektorskich panuje gorączkowy ruch, związany z przygotowaniami do sezonu jesiennego.

„Odeon" na pierwszy ogień rzuca udramatyzowaną powieść Dostojewskiego: „Wina i kara". — Scenicznego opracowania dokonali Paweł Ginisty i Le Roux. Gdy dwaj Paryżanie przystosowywali tekst powieści do wymagań teatru, w życiu powtórzyła się historja Raskolnikowa. Pewien student, nazwiskiem Lebiez, zamordował swą gospodynię z tychsamych powodów, jakie bohatera Dostojewskiego skłoniły były do zbrodni. Obaj autorzy francuscy pilnie śledzili przebieg rozprawy sądowej, zbierając cenny materjał do swej pracy.

W „Operze" odbywają się próby muzycznego dramatu „Nerto", po którym obiecują sobie duży sukces artystyczny i kasowy. Tekst do muzyki Widora, skomponował Mistral, nadając swemu librettu charakter niemal senzacyjny. Bohater, ulegając pokusom złego, sprzedaje córkę swą djabłu. Nieszczęsna ofiara szuka ratunku na dworze papieskim w Avignonie, ale djabeł ucieka się do fortelu. Napojeni miłosnym odurza dziewczynę, która staje się kochanką oficera gwardji papieskiej, by dopiero po wielu próbach umknąć przed prześladowcą i w klasztorze odzyskać spokój duszy.

Historycznie wierne kostjumy i dekoracje „Nerto" stanowią też jeden z czynników atrakcyjnych. Dyrektor opery Roucher, rodowity Awiniończyk, sam naszkicował dekoracje, przedstawiające dwór papieski w Avignon.

Teatr „Madeleine" wystawia pośmiertne dzieło niedawno zmarłego Henryka Bataille. Premjerę wyczekiwaną z ogromnem zainteresowaniem, poprzedziła zaciekła walka między współautorem tego utworu, noszącego tytuł: „Manon fille galante" Albertem Flamen, a przyjaciółką zmarłego pisarza, znaną aktorką Yvonne Debray. Odziedziczywszy po Bataille część rękopisów, artystka sprzeciwiała się wystawiania „Manon" twierdząc, że autor nigdy nie miał zamiaru wystawiać tego dramatu, uważając go za mniej wartościowy. — Pierwszy szkic datuje się z przed lat siedmiu i dopiero na krótki czas przed śmiercią autor zabrał się do jego opracowania. Nie mając prawa zakazać wystawienia „Manon", Yvonne Debry, zażądała, by na afiszu nie figurowało nazwisko autora.

Albert Flamen — odparł jednak twierdzenia aktorki utrzymując, że jako współtwórca „Manon" często o sztuce tej rozmawiał z Bataille'm, przywiązującym do niej duże znaczenie. Jakoż „Manon" ma posiadać pierwszorzędne walory artystyczne, w niczem nie ustępując innym dramatom zmarłego pisarza. Z zaciętej walki zwycięzcą wyszedł Flamen, a „Manon" rozpoczcie sezon w „Teatre Madeleine".

# DZIAŁ GOSPODARCZY

## Obowiązki pracodawców z ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia

**Z d. 29 września** br. rozciągnięto rozp. Min. pracy z d. 27 września br. (Monitor Polski Nr. 223 z d. 29 września) ustawę z d. 18 lipca br. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 650) na terene **miasta Krakowa** (na razie z całej Zachodniej Małopolski), z d. 1 bm. na Śląsk.

Obowiązki pracodawców normuje dokładnie oprócz powyższej ustawy rozp. Min. pracy z d. 26 września 1924 r. o postępowaniu zakładów pracy przy ściąganiu wkładek na rzecz funduszu bezrobocia (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 817) oraz rozp. z tegoż dnia o postępowaniu przy przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków dla bezrobotnych (poz. 818).

Koszta tego ubezpieczenia ponoszą przeważnie pracodawcy. Mianowicie wkładka na rzecz funduszu bezrobocia wynosi 2% płac robotników, liczących ponad 18 lat (robotnicy poniżej 18 lat są wyłączeni z ubezpieczenia, jakoteż wszyscy urzędnicy). Jako najwyższą płacę robotniczą przyjmuje się 5 zł. dziennie. Trzy czwarte wkładki ponosi pracodawca, jedną czwartą robotnik. Przykład: Robotnik, zarabia 8 zł. dziennie, pracuje cały tydzień, wkładka tygodniowa wynosi 60 groszy (2% od 30 zł., a nie od 48 zł.), z tego przypadnie na pracodawcę 45 groszy a na robotnika 15 groszy. Robotnik zarabia 8 zł. dziennie, pracuje 4 dni w tygodniu. Wkładka tygodniowa wyniesie 40 groszy (2% od 20 zł., a nie od 32 zł.), z czego na pracodawcę wypadnie 30 groszy, na robotnika 10 groszy. Robotnik zarabia 4 zł. dziennie a pracuje 4 dni w tygodniu. Wkładka wynosi 32 grosze (2% od 16 zł.), z tego na pracodawcę wypadnie 24 gr., na robotnika 8 gr. Wkładkę oblicza się od dniówek, rzeczywiście przepracowanych a przy pracy akordowej od przeciętnej płacy dziennej pomnożonej przez ilość przerobionych dni, przyczem zarobek dzienny ponad 5 zł. ustali się na 5 zł.

Pracodawca obowiązany jest prowadzić listy płac z następującemi rubrykami: a) liczbę dni, faktycznie przepracowanych w danym okresie płatniczym, b) wkładki, potrącone przez pracodawcę, c) ogólna suma potrąceń, d) ogólna suma wkładek (potrąceń plus wkładka pracodawcy). Pracodawca jest obowiązany zarejestrować się w zarządzie obwodowego funduszu bezrobocia, względnie instytucji zastępczej (w Krakowie magistrat), ale dopiero na skutek obwieszczenia, które w Krakowie pojawi się w najbliższych dniach, — wedle następującego wzoru:

Kraków, dnia .......

Nazwa firmy wzgl. imię i nazwisko pracodawcy.
Rodzaj produkcji. — Dokładny adres.

Do Magistratu jako instytucji zastępczej Zarządu obwodowego funduszu bezrobocia w **Krakowie**.

Zgodnie z art. 2 rozp. Min. pracy z d. 26 września br. o postępowaniu zakładów pracy przy ściąganiu wkładek na rzecz funduszu bezrobocia niniejszem stwierdzam, że zakład nasz (mój) zatrudnia ogółem .... (słownie) ....... robotników i robotnic, z których .... (słownie) .... podlega obowiązkowi zabezpieczenia na wypadek bezrobocia (podpis szefa firmy wzgl. właściciela zakładu i pieczęć firmowa)

Pracodawca obowiązany jest zaprowadzić rejestry zaświadczeń, wydanych bezrobotnym z podaniem L. porządkowej, daty wystawienia zaświadczenia, nazwiska i imienia robotnika. Samo zaś zaświadczenie (wolne od stempla) musi być wystawione wedle następującego wzoru:

Nazwa firmy, względnie imię i nazwisko pracodawcy, adres dokładny ...... (miejscowość) dn. ........ r. ...

Ogólna ilość zatrudnionych robotników i robotnic w okresie pracy danego robotnika (cy) ....

**Zaświadczenie** NR. (według rejestru).

Niniejszem zaświadcza się, że p. .......... (imię i nazwisko bezrobotn. .....) z zawodu zamieszkał... (dokładny adres) ...... lat ... pozostawał ... w stosunku najmu pracy od dnia ..... w mojej (naszej) fabryce (zakładzie) .... .... (wymienić rodzaj przedsiębiorstwa) bez przerwy (z przerwą od dnia ........ do dnia ......) w dniu ..... roku ... i został.... zwolnion ... z pracy z powodu .......... W ostatnim przed zwolnieniem okresie płatniczym .......... przeciętny zarobek p. ....... ....... obliczony zgodnie z § 4 rozporządzenia z dnia ...... (Dz. U. R. P. Nr. .... poz. ...) o ściąganiu wkładek wynosił zł. ...... gr. ... dziennie. (podpis)

(Pieczęć firmy)

Pracodawca musi po każdej wypłacie podać liczbę robotników z wyszczególnieniem liczby tych, którzy podlegają ubezpieczeniu, oraz sumę wkładek, należnych za nich.

Wkładki winny były być ściągnięte pierwszy raz w dniu 4 bm. za czas od 29 września do 4 bm., ale tylko w Krakowie. Wkładki mają być odprowadzane co miesiąc z dołu, najpóźniej do dnia 20 następującego miesiąca do funduszu bezrobocia na konto P. K. O. Nr. 9.600. Wkładki zaś z płac robotniczych mają być ściągane co tydzień pod rygorem utraty prawa ściągnięcia zaległości w następnym tygodniu. Przemysły sezonowe podlegają ustawie tylko w czasie sezonu. Sezony martwe określi rozp. Min. pracy. **Dr. M.**

## Bilans Banku Polskiego

Według bilansu Banku Polskiego na dzień 30-go września zapas złota powiększył się blisko o 350 tys. złotych i niewątpliwie w przyszłym bilansie dekadowym przekroczy cyfrę 100 mil. zł., do któ-

---

**LIDJA SEJFULINA** 6

# Arka Noego

(Historja powiatowa).

Od pieszczot i pocałunków jakgdyby zmiękła. Przycisnęła się do niego, ale łzy nie wysychają a pyseczek smutny. Zawsze go wzburzało to elastyczne, silne, młode ciało. Cenił to uczucie w swoim czterdziestym piątym roku. Burzliwie przeżyte ale nie wyżyte. I dzisiaj doznał tego uczucia, ale na krótko tylko. Bezwładnie ręce opuścił. Z gniewem i strachem zauważył:

— Starzeję się w tem wszystkiem!

Znużony westchnął i powiedział:

— No odpoczęłaś? Pobiegniesz do domu? Będziesz się bała. Przecie w mieście stan wojenny. Jej wrażliwość dzisiaj szczególnie zaostrzona. — Całe ognisko rozgorzało pod skórą. Ciemnemi rzęsami zakryła prawie oczy.

— Ja sama chciałam już odejść. Ale nie dlatego, jakobym się bała. Ale tak... Nie podobam się panu dzisiaj!...

— Lilli!

— A czerwoni gwardziści wszyscy nasi, z przedmieścia. Oni mnie krzywdy nie zrobią. Oni krzywdzą tylko burżujów.

Z głupoty, czy prowokuje? Lecz lepiej rozmów na ten temat nie rozpoczynać.

Wdziała białą lekką czapeczkę. A jednak ładna.

— No pocałuj mnie Lilli! Do widzenia!

Milcząc dała się pocałować w pobladły znowu policzek. I wyszła w milczeniu. Starannie i cicho drzwi za sobą zamknęła, jakby się odgrodzić chciała.

Długo chodził po pokoju. Przykry osad w duszy zostawiła ta dziewczyna. Jakaś dziwna w niej nieżyczliwość. Należałoby się rozstać. Miłość wraz z całym inwentarzem ma sens w dwudziestym roku. Ta modniareczka była przyjemna. Ładniutka i czyściutka. Jeżeli organizm silny, to potrzebuje kobiety. Zawsze patrzył na te sprawy z punktu widzenia... hygieny... Spotykali się rozumnie: dwa razy na tydzień. Nie było drobnostką także i to, że pieniędzy większych nie żądała. — Dla niego teraz to kwestja wielka. Żyje resztkami. Potrzeba, aby starczyły do końca... Straszne to słowo — koniec... I to jeżeli jeszcze naturalny. O tem na razie nie myślał. Ale co będzie, jeżeli potop werwie się aż do tych dwóch pokoi! Zimnemi perełkami strach po grzbiecie posypał. Myśli zmąciły się znowu. Wartoby wyjść, rozerwać się. Ale spotkania na ulicach... Jednak bezpieczniej u siebie za drzwiami dobrze zamkniętemi.

Kiedy wieczorny samowar podano, zrobiło mu się lepiej. Spokojnie i po domowemu. Miękko dał się odczuwać obmyślony komfort dwóch przylegających do siebie kawalerskich pokoi. Równe światło elektryczne uspakajało. O drugiej godzinie zamną elektryczność. Oszczędności. Wtedy przypomną się opowieści o brutalnych rewizjach i aresztowaniach...

Ale to później. Na razie jest przyjemnie. W pokoju obok zamilkła konstytuanta. Słychać tam tylko dwa głosy. Męski brzmi przytłumiony i tajemniczy. Kobiecy za to przerywają wybuchu złośliwego ,wyzywającego śmiechu. Chołodkowskij wiedział: za ścianą żyją życiem swojem, zrozumiałem i jednakowem zarówno w Anglji, jak w Rosyjskiej Federacyjnej i Socjalistycznej jak wreszcie w Polinezji. Niezmiennem i starem jak samo życie na ziemi. Ciężkich i hałaśliwych ludzi w kurytarzu nie słychać. Pierwszy numer przestał także być „Smolnym" w tej chwili. Wyszedł zań chudy, mały, niepokój budzący człowieczek. Żona wezwała lekarkę. Piją herbatę i mówią o tem, że niebawem urodzi się maleńki Szeremetjew. Iwan Wasiljewicz przysłał im do herbaty konfitur. Bywa tak co wieczora o tej godzinie. Chołodkowski wiedział to wszystko. A w świadomości zwyczajnego wieczornego spokoju w miłem znużeniu ciało jakgdyby rozmiękło. Kiedy przyszedł do sypialni i wdział chłodną od świeżości cienką nocną koszulę, zaśpiewał nawet pół głosem:

— Mój aniołek, mój aniołek..
Ach, niebieskie oczka miał...

Zbudził się kiedy światło elektryczn zgasło. Jakgdyby go kto potrącił. I od razu, jak zwykle, obsiadły go strach i troska.

Słyszał ciągle jakieś szmery w kurytarzu. Razem z wyciem wiatru dochodził go jakgdyby szum głosów. Narastał i zbliżał się. Wyobraźnia rysowała mu już watahę brudnych, ciemnych i tępych. W mieście nie było wprawdzie jeszcze ani jednego rozstrzelania, ale pamiętał opowiadania z miast innych. I zdawało mu się, że on jeden właśnie — Chołodkowskij będzie ofiarą. Przeciw niemu jednemu cały tłum zbuntowany. Wysychało mu w ustach. Zamierało i jakby coraz niżej obsuwało się serce. Sen już do rana nie wracał. Po chwilach sennego zamroczenia wracały ataki szarpiącej nerwy trwogi.

(Ciąg dalszy nastąpi).

rej obecnie brakuje niespełna 100.000 złotych.

Zapas walut brutto zmalał o 4.3 mil. zł., ponieważ jednak zobowiązania w walutach obcych zmniejszyły się brutto o 8 mil. zł, a więc zapas walut netto wzrósł o 3.6 mil. złotych. Portfel wekslowy wzrósł o blisko 11 mil. zł., natomiast pozycja pożyczek zabezpieczonych papierami procentowemi nie uległa prawie żadnej zmianie.

Kredyt Skarbu Państwa zmniejszył się o 8.8 mil. złotych. Obieg banknotów powiększył się — jak zwykle na ultimo każdego miesiąca — znacznie, bo o 57 mil. zł., natomiast zobowiązania natychmiast płatne zmalały o 55 mil. złotych. Obieg biletów zdawkowych i bilonu wzrósł o 10.5 mil. zł., obieg biletów markowych wynosi 10.8 tryljonów marek. — a więc ogółem obieg biletów bankowych, zdawkowych, bilonu oraz marek dosięga nieledwie 650 mil. złotych.

## KRONIKA KRAJOWA

**PODATEK MAJĄTKOWY.** Z dniem 10 bm. upływa termin ulgowy wpłacania drugiej zaliczki i pierwszej raty podatku majątkowego, przyznany płatnikom, którzy drogą parcelacji swych majątkowych zamierzali uzyskać środki na pokrycie podatku majątkowego, oraz tym płatnikom, którzy korzystali z indywidualnych ulg udzielonych im w formie wstrzymania kroków egzekucyjnych przez Dyrektorów Izb Skarbowych i Naczelnika Wydziału Skarbowego Woj. Śląskiego.

Wszystkie te odroczenia stanowiły znaczną ulgę dla płatników, spowodowały jednak poważne uszczuplenie wpływu podatku majątkowego. Z uwagi na upływający z dniem 10 bm. termin płatności pierwszej połowy drugiej raty podatku majątkowego, ulgi w spłacie drugiej zaliczki pierwszej raty muszą ustać, a dalsze odroczenie należności z tego tytułu nie może być udzielone. W myśl tego rozporządzenia Ministerstwa Skarbu po dniu 10-go b. m. Izby Skarbowe zarządzą przymusowe ściągnięcie zalegających jeszcze kwot drugiej zaliczki pierwszej raty od tych płatników, którzy odroczonego im terminu nie dotrzymali. Przy tem od odroczonych kwot drugiej zaliczki należnych od płatników, którzy uzyskali odroczenie z tytułu zamierzonej parcelacji gruntów, policzone będą odsetki za zwłokę w wysokości 2 prc. miesięcznie i podwyższone zostaną stawki tych zaległości o 10 prc. miesięcznie zgodnie z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 25 lutego r. b. za czas od terminu płatności drugiej zaliczki do dnia 1 sierpnia r. b. — Od odroczonych kwot pierwszej raty liczone będą do dnia 1 sierpnia r. b. odsetki za zwłokę wwysokości 1 prc. miesięcznie; po dniu 1 sierpnia r. b. zarówno od odroczonych kwot drugiej zaliczki, jak i od odroczonej pierwszej raty liczy się 1 prc. miesięcznie w myśl ustawy z dnia 31 lipca r. b.

**ILE ZŁOTYCH MOŻNA WYWIEŹĆ ZAGRANICĘ?** Wskutek coraz częściej zdarzających się wypadków niewłaściwego zatrzymywania przez komory graniczne pieniędzy, wywożonych z Polski zagranicę, wydane zostało przez min. skarbu specjalne wyjaśnienie. I tak za paszportem przewieźć można maksymalną sumę 1000 złotych zagranicę. Mając natomiast przepustkę z Polski do Niemiec wolno przewozić tylko 100 złotych, lub kwotę odpowiednią w innej walucie; zaś przy przejeździe z Niemiec do Polski wolno przywieźć tylko 50 marek rentowych lub odpowiednią sumę w innej walucie. O ile przejeżdżający granicę posiada paszport to może przywieźć z Niemiec do Polski 100 marek rentowych.

**ODSTĘPOWANIE BANKOWI POLSKIEMU WALUTY OBCEJ, UZYSKIWANEJ Z EKSPORTU NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW.** W Dzienniku Ustaw Nr. 84 ukazało się rozporządzenie skarbu, na podstawie którego inkasowanie całkowitych należności za wywożone z Polski w celu sprzedaży drzewa nieobrobionego wszelkiego, jaj, żyta, pszenicy, owsa, jęczmienia i trzody chlewnej dozwolone jest tylko za pośrednictwem Banku Polskiego i jego oddziałów. Wywożący te artykuły, otrzymuje od Banku Polskiego po udzieleniu zlecenia zainkasowania należności „zaświadczenie walutowe". Wystawienie zaświadczenia walutowego, uzależnionem jest od zobowiązania się eksportera wobec Banku Polskiego do sprzedaży uzyskanej z eksportu waluty w ilości, ustalanej periodycznie przez Ministra Skarbu dla jednostki miary lub wagi każdego z wymienionych wyżej artykułów. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 29 października 1924 r.

**BANK STOŁECZNY.** Podług krążących pogłosek, większość akcji tego banku przeszła w ręce szwajcarskiej grupy fabrykantów tytoniu. Dotychczasowi główni akcjonarjusze specjalizowali się też w tej gałęzi interesów. Zdaje się, że szło o to, aby bank ten był ośrodkiem interesów tytoniowych.

**BANK NARODOWY** dla rozwoju polskiego przemysłu, rzemiosł i handlu w Warszawie na walnem zebraniu 25 października ma uchwalić wniosek w sprawie likwidacji banku.

**BANK POLSKI W KRAKOWIE** skonwertował dotychczas pożyczek markowych na obligacje złotowe na nominalną sumę 6.000.000 marek.

**ODDZIAŁ BANKU POLSKIEGO W ŁUCKU.** zostanie otwarty w dniach najbliższych, o co zabiegał przez szereg miesięcy tamtejszy Megistrat.

**RADA ZWIĄZKOWA STARACHOWIC** wezwała wszystkich posiadaczy VIII emisji w odcinkach po 50 sztuk, by zgłosili się w biurze Spółki w Warszawie, ul. Warecka 15, celem ustalenia autentyczności przedstawionych akcji i celem opatrzenia ich odpowiednią adnotacją.

**DYWIDENDY NASZYCH SPÓŁEK AKCYJNYCH.** Do Poznania przybył pewien osobnik celem spieniężenia posiadanych akcji. Przy wypłacie miał on otrzymać za 65 kuponów „Kabla" i 50 kuponów „Zjednoczonych Zakładów Chemicznych" — 15 groszy. Za inkasowanie, wpisanie, pokwitowanie itp. podobno dopłacił jeszcze 25 groszy. Ładny zysk!

**DROŻYZNA USŁUG W WARSZAWIE.** Do wzrostu kosztów utrzymania w dużo większym stosunku niż drożyzna artykułów spożywczych i wyrobów przemysłowych przyczynia się wzrost cen i płac pobieranych za różne usługi i tak w Warszawie przy wskaźniku przedwojennym oznaczonym jako 100 honorarjum lekarza u chorego wynosi obecnie 376, pełnomocnictwo u rejenta 375, strzyżenie 375, gazeta 283, protest weksla u rejenta 226—1000, porada w lecznicy 226, podzelowanie obuwia 219, wpis szkolny 205, zaplombowanie zęba cementem 186, oraz szereg innych dziedzin, których nie można ująć w stałe cyfry ze względu na wielką dowolność kształtowania się cen, dotyczy to wynagrodzeń za pracę inżynierów, chemików, adwokatów, krawców, pralni itp.

**PRZEMYSŁOWCY LEŚNI W WARSZAWIE CZŁONKAMI GIEŁDY DRZEWNEJ W BYDGOSZCZY.** Przemysłowcy leśni w Warszawie postanowili zgłosić swój akces. przystąpienia gremialnie do giełdy drzewnej w Bydgoszczy, która dla przemysłu drzewnego posiada decydujące znaczenie. W tym celu wyznaczyli swego delegata dla wyboru do zarządu giełdy.

**POLSKIE LASY PAŃSTWOWE.** „Monitor Polski" nr. 225 z dnia 1 października br. ogłasza rozporządzenie o rozpoczęciu czynności przedsiębiorstwa, pod nazwą „Polskie Lasy Państwowe". — Przedsiębiorstwo to obejmuje administrację lasów państwowych oraz prywatnych, wziętych pod zarząd państwowy. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa ustanawia 11 dyrekcji okręgowych lasów państwowych: w Warszawie, Radomiu, Siedlcach, Lwowie, Łucku, Białowieży, Wilnie, Poznaniu, Bydgoszczy, Toruniu. Dyrekcja gdańska mieści się również w Toruniu.

Do kompetencji zarządów okręgowych należy administrowanie lasami państwowemi, ogłaszanie i przeprowadzanie licytacji i zawieranie umów na sprzedaż z wolnej ręki drewna oraz nadzór nad podległemi im nadleśnictwa, do których należy znów prowadzenie gospodarstwa leśnego.

W ten sposób zarząd olbrzymim majątkiem leśnym Państwa został wyodrębniony w oddzielne przedsiębiorstwo, które łatwiej będzie mogło funkcjonować, niż dotychczas w ciasnych biurokratycznych ramkach.

**FUNDUSZ BEZROBOCIA.** W Nr. 84 „Dziennika Ustaw" z 29 września opublikowane zostały rozporządzenia Ministra Pracy z 26 września o postępowaniu zakładów pracy przy ściąganiu wkładek na rzecz Funduszu Bezrobocia, o postępowaniu przy przyznawaniu i wypłacaniu zasiłków dla bezrobotnych i o sposobach dysponowania funduszem bezrobocia i o lokowaniu sum, wpływających do tego funduszu, o rachunkowości i kasowości, o wykonywaniu kontroli i o przedkładaniu sprawozdań z tytułu administrowania funduszem.

**GŁODU TYTONIOWEGO NIEMA.** W związku z utyskiwaniami na brak wyrobów tytoniowych M-stwo Skarbu poleciło dokładnie zbadać o ile utyskiwania te są uzasadnione. Przeprowadzone badania wykazały, że we wrześniu roku zeszłego, kiedy obok fabryk rządowych czynne były fabryki prywatne, sprzedano ogółem 302.224 klg. wyrobów tytoniowych, natomiast we wrześniu roku bieżącego same tylko fabryki rządowe wypuściły na rynek 339.170 klg. wyrobów tytoniowych, czyli o 26.946 klg. więcej.

Jeżeli się zważy, że w miesiącach maju, czerwcu i lipcu rb. prywatne fabryki tytoniowe ogromnie powiększyły wytwórczość. czego dowodzą niepomiernie wyższe dochody za banderole we wspomnianych miesiącach, to przekonamy się. że na dzień pierwszy sierpnia znajdować się musiały w handlu ogromne ilości wyrobów tytoniowych z fabryk prywatnych. A więc rzekomy brak papierosów i tytoniu tłomaczy się tem tylko, że palacze przyzwyczajeni do pewnych gatunków dziś przez Państwowy Monopol nie wyrabianych, uważają to za brak papierosów wogóle.

Dążąc do zaspokojenia rozmaitych potrzeb I yr. Monopolu Tyt. wypuściła na rynek bardzo znaczną ilość tych gatunków wyrobów tytoniowych, które dawniej produkowały fabryki prywatne: obok dotychczasowych gatunków Dyrekcja Monopolu Tytoniowego wypuściła na rynek w ciągu września 140 gatunków cygar, 99 gatunków papierosów i 55 gatunków tytoniu krajanego, wyrabianego dotąd przez fabryki prywatne, nie może jednak produkować ani wypuszczać w obrót handlowy wszystkich marek tytoni i papierosów, jakie produkowały 100 fabryk prywatnych. Niema Monopolu Tytoniowego na świecie, któryby wyrabiał tak wielką ilość gatunków, jak Monopol Polski, jednakże liczba wyrabianych gatunków jest znacznie mniejsza od tej którą wyrabiały fabryki prywatne, — niemniej jest ona dostateczna, aby zaspokoić gusty najwybredniejszych palaczy, a to tembardziej, że wiele gatunków wyrabianych dawniej przez fabryki prywatne, różniło się tylko nazwą.

Tytoniowe fabryki państwowe nie mogą rozdrabniać produkcji na niezliczoną ilość gatunków.

**RUCH TOWAROWY W ŁODZI.** Wydział statystyczny magistratu w Łodzi ustalił następujące dane, dotyczące ruchu towarowego w tem mieście. Przywóz do Łodzi w pierwszym kwartale r. b. wynosił 340 miljonów kg. W tem przywóz węgla — 148 miljonów. Odpowiednie liczby w pierwszym kwartale r. z. wynosiły 521 miljonów i 207 miljonów. W drugim kwartale r. b. przywóz wynosił 250 miljonów, w tem węgiel 102 miljony. W r. z. w drugim kwartale przywóz wynosił 409 miljonów, w tem węgiel 156 miljonów.

## KRONIKA ZAGRANICZNA

**PRZEKAZY POCZTOWE I PRZESYŁKI WARTOŚCIOWE FRANCJA— W. M. GDAŃSK.** Dowiadujemy się, że Francuska Dyrekcja Poczt wprowadziła od 1 października br. przekazy pocztowe i telegraficzne oraz przesyłki wartościowe i za zaliczeniem pomiędzy Francją a w. m. Gdańskiem.

**ZWYŻKA CEN ZBOŻA W NIEMCZECH.** Zły urodzaj i zapowiedź ceł agrarnych w Niemczech wpłynęły zwyżkowo na rynek zbożowy.

W ciągu trzech miesięcy cena żyta wzrosła w Berlinie o 77 proc., a cena pszenicy o 70 proc.

Dnia 1 lipca notowano ceny, za tonnę pszenicy 141.5, żyta 130.5 jęczmienia 142.5, owsa 129, mąki pszennej 223.7. żytniej 197.5 mk. zł. Dnia 5 września ceny wzrosły i wynosiły za tonnę: pszenicy 216, żyta 183, jęczmienia 222.5, owsa 169.5, mąki pszennej 313.7, żytniej 268.7 mk. zł. Dnia 2 października ceny poszły jeszcze w górę: pszenica 237, żyto 236, jęczmień 227, owies 187, mąka pszenna 334, żytnia 330 mk. zł. za tonnę.

**UPADŁOŚĆ BANKU DEPOZYTOWEGO I HANDLOWEGO W BERLINIE.** Bank Depozytowy i handlowy w Berlinie ogłosił upadłość. Jest to jedna z najwybitniejszych instytucji finansowych.

**PODWYŻSZENIE RUMUŃSKIEJ TARYFY KOLEJOWEJ.** Podwyższenie taryfy na kolejach rumuńskich o 25 proc. weszło w życie 1 października 1924 .

## GIEŁDA LWOWSKA

**Lwów,** 6 października. Bank Hipoteczny 0.62, Bank Przemysłowy 0.47, Bank ziemski kredytow. 0.11, Browary 7.30, Chodorów 5.70, Chybi 7.75, Cegielski 0.66, Ćmielów 0.62, Lokomotywy 0.43, Ojkos 2.55, Parowozy 0.36, Pezet 0.26, Polskie Tow. budowlane 0.17, Rakszawa 2.55, Sole potasowe 4.00, Zieleniewski 9.30.

## Giełda poznańska

**Poznań,** 6 października. Bank Przemysłowców 4.00, C. Hartwig 0.75, Hartwig, Kantorow. 4.50, Horzfeld Victorius 5.10, Luban 75.00, Dr. Roman May 30.00—29.00. Pap. Bydgoszcz 0.45, Pozn. Sp. Drzewna 0.80, Tri 11.00, Unja 7.30, Wisła Bydgoszcz 10.00.

## Złoty w dniu 6 października 1924

**Gdańsk** złoty 107.93—108.47, przekaz na Warszawę 107.75—108.27, **Berlin,** przekaz na Warszawę 79.74—81.36, przekaz na Katowice 79.89—81.51, **Zurych,** przekaz na Warszawę 101, **Londyn** przekaz na Warszawę 19.25, **Praga** złoty 651.50—657.50 przekaz na Warszawę 653.25—659.25, **Wiedeń** złoty 13620, **Ryga** przekaz na Warszawę 102.

# GIEŁDA KRAKOWSKA

Kraków, dnia 7 października 1924

| AKCJE | Transakcje w złotych dziś | 6/X. |
|---|---|---|
| Bank Przemysłowy . . . | 0·42—0·45 | 0·41—0·43 |
| Bank Małopolski . . . . | 0·38 | |
| Bank Hipoteczny . . . . | | |
| Ziemski Bank Kredyt. . . | 0·11—0·12 | 0·10 |
| Powszechny Bank Kredyt. | 0·11 | |
| Bank Zw. Spółek Zarob. | | |
| „Tohan" . . . . . . . . . | 0·38 | |
| „Impex" . . . . . . . . . | | |
| „Pharma" | | |
| „Polski Glob" . . . . . | | |
| Żegluga Polska . . . . | | |
| Zieleniewski . . . . . . . | 9·60—9·80 | 9·60—10·00 |
| Cegielski, Poznań . . . | 0·62 | 0·62—0·65 |
| „Trzebinia", . . . . . . . | 0·73—0·75 | 0·74 |
| „Pocisk" . . . . . . . . . | | |
| Warsz. Parowozy . . . . | | 0·35 |
| Automotor . . . . . . . . | | |
| Górka . . . . . . . . . . | 17·00—17·20 | 16·50—17.10 |
| Siersza . . . . . . . . . | 4·40 | 4·40 |
| Tepege . . . . . . . . . | 3·50—3·60 | 3·35—3·50 |
| Polska Nafta . . . . . . . | 0·38 | |
| Pezet . . . . . . . . . . | | |
| „Pokucie" . . | | |
| S. W. Niemojowski . . . | | |
| Strug . . . . . . . . . . | 0·90 | |
| Tłuszcze Trzebinia . . . | | |
| Azot . . . . . . . . . . | | |
| Elektr. Siersza . . . . | | 0·24 |
| Porcelana Ćmielów . . . | 0·60—0·62 | 0·60—0·62 |
| „Krakus" . . . . . . . . | | |
| Chodorów . . . . . . . . | 5·40 | 5·30—5·40 |
| Chybie . . . . . . . . . | 7·10 | 6·90—7·00 |
| A. Piasecki . . . . . . . | | |

**Kraków, 7 października.** Jutrzejsze święta żydowskie spowodowały, że na dzisiejszem zebraniu zaznaczyła się chwiejna tendencja, która uwidoczniła się w dalszej zniżce akcji. Jedynie Tepege i Trzebinia żelazo mocniejsze. Obroty znowu się skurczyły z powodu znacznej podaży przy braku kupujących. Na pogieldziu zniżkowe obroty przy lekkiej poprawie kursów. Poszukiwany Len.

Tendencja dla dewiz zniżkowa zwłaszcza w Londynie przy skromnych obrotach. Zurych bez zmiany.

**EGZOTY.**

**Jaworzno drobne 18.—, grube 16.—, Len 0.50—0.52, Lokomotywy 0.49.**

**WALUTY I DEWIZY:**

**Waluty: Dolary 5.19 i pół (towar).**

**Dewizy: Londyn 23.05, Nowy Jork 5.19 i trzy czwarte (towar), Praga 15.58—15.60, Szwajcarja 100.—, Wiedeń 7.35.**

# GIEŁDA WARSZAWSKA

Warszawa, 7 października. — **Bank Handlowy 7—6.90, Bank Związku Spółek Zarobkowych 7.—, Chodorów 5.60—5.70, Warszawski Cukier 5.50—5.80, Warsz. Tow. Kopalń Węgla 4.10—4.02, Cegielski 0.70—0.67, Modrzejów 5.65, Ostrowieckie 8.10, Parowozy 0.38, Starachowice 3—3.15, Zieleniewski 10.80, Zawiercie 36 i jedna czwarta do 35 i pół, Żyrardów II. em. 19.50—19.75, Haberbusch 5.60, Nobel 1.60—1.55.**

## Warszawska giełda pieniężna

Warszawa, 7 października. **Waluty: Dolary 5.18 i pół — 5.18 — 5.18 i pół, Franki francuskie 27.34.**

**Dewizy: Belgja 25.27—25.03, Holandja 202.—, Nowy Jork 5.18 i pół do 5.18 do 5.18 i pół, Paryż 27.34, Praga 15.54, Szwajcarja 99.60, Wiedeń 7.32 i pół, Londyn 23.15, Medjolan 22.71.**

**Miljonówka 0.63—0.65—0.66, Pożyczka złota 5.60—5.50, Bony złote 0.90—0.89, Pożyczka dolarowa 3.29—3.30.**

## Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 7 października. — **Otwarcie giełdy: Holandja 202.90, Nowy Jork 522 i pół, Londyn 23.30, Paryż 27.40, Medjolan 22.80, Praga 15.60, Budapeszt 0.0068, Bukareszt 2.77, Belgrad 7.42 i pół, Sofja 3.82, Wiedeń 0.0073 i trzy czwarte.**

## Krakowska giełda zbożowa

Kraków, 7 października. Ceny za towar średniej handlowej jakości za 100 kg bez gminnego podatku spożywczego loco Kraków: Pszenica 74/76 29—30. Żyto targowe 23.50—24. Jęczmień browarniany 23—24. Owies targowy 21—23. Mąka żytnia 75% okr. krak. 37.50—38. Mąka żytnia 60% okr. 39—39.70. Mąka pszenna 60% 46—47. Otręby żytnie 11—11.25. Otręby pszenne 10.75—11. Ofagi (otręby jęczmienne) 9—9.50. Fasola biała długa 41—43. Łubin niebieski 11—12. Makuchy lniane 24—24.50. Słoma mierzwa 4.60—5. Siano słodkie okr. krak. 7.50—8. Ziemniaki stołowe 5—5.75.

# OSTATNIE TELEGRAMY

# Napad rabunkowy na pociąg

### Bandyci zabrali księdzu wracającemu z Ameryki 3500 dolarów

**Warszawa.** (Tel. wł.) Wczoraj został dokonany napad rabunkowy na pociąg między stacjami kolejowemi Michalińskim, a Płońskiem, na linji kolejowej Sierpce. Bandyci oddali szereg strzałów do wagonów, nie raniąc na szczęście nikogo. Pociąg natychmiast zatrzymano i rozpoczęto obławę. — Bandytom powiodło się obrabować tylko jednego pasażera, księdza powracającego z Ameryki, któremu zabrano kwotę 3.500 dolarów w gotówce i kilka czeków na drobniejsze kwoty.

# Obława na warszawskiej „czarnej giełdzie"

### Aresztowanie 40 osób w związku z fałszerstwem akcji „Starachowice"

**Warszawa.** (Tel. wł). W ciągu dnia wczorajszego dokonano w związku z wykryciem fałszerstwa akcji Tow. „Starachowice" szeregu rewizji i obław. W ogrodzie Saskim, gdzie znajduje się siedziba t. zw. czarnej giełdy, aresztowano 40 osób, przy których znaleziono fałszywe akcje „Starachowice".

# Nowa nota protestująca sowietów

### Z powodu aresztowania komisarza bolszewickiego Ejrengolza

**Warszawa.** (Tel. wł). Komisarjat ludowy dla spraw zagranicznych w Moskwie wystosował do rządu polskiego nową notę, protestującą przeciwko aresztowaniu przez władze polskie komisarza sowieckiego Ejrengolza, o którym donosiliśmy, że był aresztowany podczas obławy na bandy dywersyjne.

# Parlament angielski będzie we środę rozwiązany

### Mac Donald chce obecnie przystąpić do kampanji wyborczej

**Wiedeń.** (Tel. wł.). „Neue Fr. Presse" donosi z Londynu, że gabinet angielski wczoraj po trzechgodzinnej naradzie przyjął stanowisko Mac Donalda, iż rząd powinien sprzeciwić się obu wnioskom, które będą zgłoszone we środę w Izbie gmin, tj. wnioskowi konserwatywnemu i wnioskowi liberalnemu. Gdyby głosowanie we środę wypadło przeciwko stanowisku rządu, to rząd zwróci się do króla o upoważnienie do rozwiązania parlamentu.

Jak donosi dziennik, projekt kompromisowego załatwienia sprawy nie uzyskał w rządzie aprobaty, ponieważ w łonie gabinetu miało przeważać zdanie, że lepiej jest przeprowadzić kampanję wyborczą obecnie, niż odkładać ją na później.

# Obrady kongresu włoskich liberałów

### Salandra za współpracą z faszystami

**Paryż.** (AW). Kongres włoskiego stronnictwa liberalnego obradujący w Liverno zajął się szczegółowo dyskusją nad sytuacją w kraju i w parlamencie. Szereg mowców ostro atakował politykę wewnętrzną, wyrażając jednak prawie jednomyślne uznanie dla polityki zagranicznej, również nie atakowano zbyt ostro sytuacji w parlamencie. — Kongres znajduje się w trudnem położeniu, ponieważ działalność frakcji parlamentarnej stoi w oczywistej sprzeczności z programem stronnictwa, Salandra, główny przywódca liberałów, jest zdecydowanym zwolennikiem współpracy z faszystami.

## Prez. Wojciechowski zwiedza fabryki dla przemysłu wojennego

**Warszawa.** (Tel. wł.) Prezydent Rzeczypospolitej p. Wojciechowski wyjeżdża jutro na dwa dni dla zwiedzania fabryk, które pracują dla przemysłu wojennego. W podróży tej towarzyszyć ma Prezydentowi prezes Rady Ministrów p. Grabski.

## Rada Ministrów

**Warszawa.** (Tel. wł.) Dzisiaj o godz. 5 popołudniu odbędzie się posiedzenie Rady Ministrów, na którem rozpatrywany będzie wspólny wniosek Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie kompetencji generałów, którzy zostali wojewodami. Następnie będzie omawiana wyczerpująco nasza polityka zagraniczna, a po posiedzeniu Rady Ministrów odbędzie się posiedzenie Komitetu Politycznego.

## Aresztowanie gen. dyrektora banku północno-austrjackiego

**Wiedeń.** (Tel. wł.). Generalny dyrektor banku północno-austrjackiego, Waldegg, został wczoraj aresztowany, gdyż podejrzany był o zamiar ucieczki.

## Radicz grozi wojną domową

**Wiedeń,** (tel. wł.). Według doniesień z Zagrzebia, Radicz wygłosił wczoraj w Waraždynie mowę, w której między innemi zajmował się konferencją genewską i oświadczył się za redukcją armji jugosłowiańskiej do połowy. Dalej oświadczył Radicz, że partja chłopska będzie popierała rząd białogrodzki, nawet, gdyby w skład gabinetu Dawidowicza nie wszedł żaden Chorwat, albowiem w razie upadku tego gabinetu, przyszedłby do steru Pasicz a to doprowadziłoby do wojny domowej.

## Żona Lloyda Georgea kandyduje

**Londyn.** (PAT). Dzienniki donoszą, że żona Lloyda George będzie kandydowała do Izby gmin przy nowych wyborach w okręgu Anglessa.

## Złożone mandaty do Sejmu i Senatu

**Warszawa.** (Tel. wł.) Senator Lewakowski, wybrany z okręgu lwowskiego złożył mandat. Ponadto złożył mandat poseł Wilkoński, który swego czasu należał do „Piasta", a ostatnio był członkiem grupy Dąbskiego. Poseł Wilkoński zostaje obecnie prezesem państwowego Banku Rolnego. Na jego miejsce wchodzi do Sejmu p. Brzeziński.

## „Idea monarchizmu opanowała Włochy"

**Rzym.** (AW.). Mussolini wygłosił w Medjolanie mowę, w której nazwał przypadkiem to, że wygłasza ją podczas kongresu liberałów, odbywającego się równocześnie w Livorno. Idea monarchizmu opanowała myśl i ducha wszystkich Włochów. Obecnie więc nie jest czas na dyskusję o ustroju państwa tembardziej, że olbrzymia większość narodu z zadowoleniem stwierdza różnicę między obecnym a dawnym stanem kraju. Rząd obecny nie ugnie się przed uchwałą tego lub innego kongresu.

## Wojna domowa w Chinach

**Londyn.** (PAT). Z Szanghaju donoszą, że wojska prowincji Fukien kontynuują operacje przeciw Lujungszangowi od strony południowej.

# Najkorzystniejsze źródła zakupu w Krakowie:



Odpowiedzialny redaktor: Bolesław Raczyński. — Wydawnictwo „Kurjera Wieczornego" Sp. z ogr. odpow. — Z Drukarni Ludowej w Krakowie (Tel. (1310